

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ AJAKIRI

Nr. 5

Tartus, novembrikuul 1930. a.

II aastak.

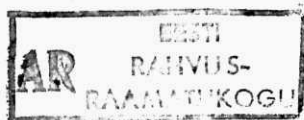

**Õiget kindlustusmeest ei pea kinni ei lumi
ega vihm, kui teda ootab töö.**

Koondage jõudusid!

Võib öelda, et pea kogu maailmas on majandusellu puutuvad küsimused praegu põnevaimaks probleemiks. Majanduslik kriis rõhub pea kõiki riike ja rahvaid ning vaatamata jõupingutustele ei ole suudetud kriisi mõju veel kuigi tunduval määral pehendada. Uutes riikides, kelle hulka ka meie kuulume, seltsib lisaks kriisi lahendamise ülesandele veel tarve üles ehitada iseseisvat majandusellu. Ei saa salata, et nende kahe ülesande — kriisi lahendamise ja majandusliku iseseisvuse ülesehitamise täideviimine ühel ja samal ajal nõuab kõigele lisaks veel erilist pingutust. Kui analüüsida täie teadvusega praegust olukorda, paistab esmajoones silma, et aeg on selline, mis üksi ei nõua, vaid k o h u s t a b looma tihedat koostööd kõigi positiivsete rahvuslike jõuüksuste vahel. Sellest on palju kirjutatud ja räägitud, muuseas ka selle ajakirja veergudel, kuid küsimus on niivõrt tähtis ja püsib järjest suureneva põnevusega päevakorras, et pole üleliigne seda korduvalt allakriipsutada. Nagu käesolevas numbris toodud üksikute seltside tegevuse ülevaatest näha, on 1929. a. kindlustusalal edu poolest esikohal sammunud need kindlustusettevõtted, kus meie rahvuslik element juhtival kohal.

See on rõõmustav nähe, ning meil tuleb teadlikult ja sihikindlalt tööd teha, et sama vahekorid jääks püsima ka tulevikus. Eesti rahva majanduslikud huvid nõuavad praegu tungivamalt kui kunagi varemini jõudude koondamist ühise kaugemaleulatuvama sihi — majandusliku iseseisvuse saavutamiseks. Selle eesmärgi kättevõitmiseks tuleb ühelt poolt luua tihe koostöö rahvuslikul alusel töötavate ettevõtete vahel, tasandades kõik omavahelised üleliigsed vastuolud ja killunemised, teiselt poolt aga selgitada laiematele hulkadele rahvuslike ettevõtete ümber koondumise tähtsust. Suuremate ühistegeliste kindlustusseltside tihe koostöö, mis loodud mõni aasta tagasi, ongi üheks suuremaks sammuks ettevõtete üksteisele liginemise alal. Jääb ainult soovida, et see koostöö süveneks ja laieneks. Teine ülesanne aga — selgitustöö laiemate rahvahulkade keskel, jääb kindlustusalal kaalulval määral just esindajate täita. Esindajad on see osa seltside tege-laskonnast, kelle kogusummas kümnete ja sadade tuhandete inimestega tuleb kokku puutuda ning kel seetõttu võimalus levitada hulkadesse teadmisi kõigi jõudude rahvuslike ettevõtete ümber koondamise tähtsusest ja kasulikkusest. Loodame, et lugupeetud esindajad ka selle tähtsa ülesande täitmisele asuvad sama innuga ja tagajärgedega, nagu nad seda on teinud üld-kindlustusidee propageerimisel.

Aleksander Sukk 10 aastat seltsi teenistuses.

13. oktoobril s. a. võis seltsi pearaamatupidaja Aleksander Sukk

tagasi vaadata kümneaastasele tegevusele seltsis.

A. Sukk on sündinud Reola vallas Tartumaal. Lõpetas kaubaduskooli Tartus 1910. a., mille järele õppis Saksamaal keelte kursusel. Töötas selle järele umbes 5 a. Venemaal ning enne seltsi teenistusse astumist Inglise sõjaväes Ismidis raamatupidajana.

Oma töö kõrval on hra Sukk vahepeal lõpetanud keskkooli ning jätkab praegu ülikoolis edasiõppimist.

Soovime hoolsale töömehele ja igatpidi heatahtlikule seltsimehele jõudu ja piisivust jätkata oma tööd.

Kindlustusseltside ärikuludest.

Kindlustusseltside reklaamlehtedes tuuakse sageli ülevaateid ja võrdlusi üksikute seltside ärikuludest. Peab aga tähendada, et sarnased ülevaated kannavad tihti sihilikkuse ja ühekülgsuse ilmet.

Aruannete põhjal ärikulude protsendi mehaaniliselt väljaarvamine ei anna veel kaugeltki ettekujutust sellest, kas antud selts töötab kõrgete või madalate ärikuludega. Õige ülevaate saamiseks on tarvis veel teada, mis otstarbeks on läinud kulutatud summad. Kui mõni selts annab näiteks üksikul aastal ühekordselt suurema summa organisatsiooni loomiseks välja, ei tähenda see sugugi, et see selts töötab kallilt, kuigi tema ärikulude protsent aruande järele kõrge on. Järgnevatel aastatel, kui organisatsioon juba loo-

dud, kujunevad selle seltsi ärikulud võib olla teistest palju madalamateks. Samuti ei tohi võrrelda ühesuguse mõõdupuuga seltside ärikulusid, kes töötavad peamiselt otsekindlustuse alal nende omaga, kelle portfelli koosneb kas tervelt või suurel määral kaudsest ärist, s. o. edasikindlustustest. Kaudse äri hankimine on seotud vähemate kuludega ning loomulikult peab vastavate seltside ärikulude protsent olema madalam.

Eriti raske on välja lugeda aruannetest seltsi tõelikke ärikulusid elukindlustuse alal, kui ei ole teada portfelli suurus ja aruandeaasta juurdekasv (uus tootmine). Võtame kaks seltsi, kel mõlematel portfellid ühesuursed, ütleme 3.000.000 krooni ning kelle kulutused üksiku kindlustuse

kohta on ühesuurused, näiteks, vanade kindlustuste pealt 3⁰/₁₀₀ ja uute pealt 25⁰/₁₀₀. Oletame, et üks seltsidest A on aruande aasta jooksul vastu võtnud uusi

kindlustusi 1.000.000 kr. väärtuses, selts B aga 2.000.000 kr. suurusel. Selle järele kujuneksid aasta aruanded järgmiselt:

Seltsil A.

Tulud.

Preemia vanade kindlustuste	Kr. 3.000.000.—	pealt	Kr. 90.000.—
„ uute	„ „ 1.000.000.—	„ „	30.000.—
		K o k k u	Kr. 120.000.—

Kulud.

Kulud vanade kindlust.	Kr. 3.000.000.—	p. 3 ⁰ / ₁₀₀	Kr. 9.000.—
„ uute	„ „ 1.000.000.—	„ 25 ⁰ / ₁₀₀	„ 25.000.—
		K o k k u	Kr. 34.000.—

Sellega kulud 28,33% preemiast.

Seltsil B.

Tulud.

Preemia vanade kindlustuste	Kr. 3.000.000.—	p.	Kr. 90.000.—
„ uute	„ „ 2.000.000.—	„ „	60.000.—
		K o k k u	Kr. 150.000.—

Kulud.

Kulud vanade kindlust.	Kr. 3.000.000.—	p. 3 ⁰ / ₁₀₀	Kr. 9.000.—
„ uute	„ „ 2.000.000.—	„ 25 ⁰ / ₁₀₀	„ 50.000.—
		K o k k u	Kr. 59.000.—

Sellega kulud 39,33% preemiast.

Seega näeme, et kahel seltsil, kes töötavad võrdsete preemiatega ja võrdsete ärikuludega üksiku kindlustuse kohta, on ärikulude protsent aruande järele siiski suuresti lahkumisev: ühel on see 28,33%, teisel 39,33%. Siin oleks aga täiesti ekslik väita, et selts B ärikulud on A kuludest 11% kõrgemad. Sarnane pilt on tekkinud sellest, et seltsi B uute kindlustuste juurdekasv oli suurem

ning kulud viimaste pealt on suuremad. Üksikult võttes, kulutavad aga mõlemad seltsid iga uue ja vana kindlustuse kindlustussumma üksuse peale täiesti ühesuuruse summa.

Siit järgneb, et seltside ärikulude kõrguse üle otsustamiseks ei jätku ainuüksi aruannetes toodud andmetest, vaid õige ülevaate saamiseks on vajalikud mitmekülgsemad teated.

Kindlustuste hankimisetöö edeneb hästi. Tehkem seda veel paremini

I g a m e e s !

Mõnda tulekindlustuse poliisitingimustest.

Kahjude puhul hukkunud varanduse väärtuse uuesti hindamisest ja jämeda hooletuse läbi tekitatud kahjustest.

Poliisitingimuste hulgast tuleb märkida eriti kaht punkti, mille kohta näib laialistes hulkades valitsevat mitmesugune arusaamine. Siia kuuluks kindlustuseltsi õigus revideerida kahju puhul põlenud varanduse hindesummat ja jämeda hooletuse läbi tekkinud kahjude tasumise küsimust. Õige tihti kiputakse väitma, et kindlustuseltsil ei ole mingisugust õigust kahju puhul olla huvitatud hävinenud varanduste tõelikest väärtusest, vaid ta peab täie kindlustussumma välja maksma vaatamata sellele, et põlenud varanduse väärtus kindlustussummast vähem oli. Samuti arvatakse, et kitsenduste tegemine jämeda hooletuse läbi tekitatud kahjude tasumiseks on ainult kindlustuseltside poolt enda kasuks välja mõeldud punkt.

Vaatleme lähemalt, kuivõrt ekslikud on sarnased väited. Kindlustuse sihiks on ainult tõelikkude kahjude tasumine. Kui nüüd varanduse väärtus kahju päeval oleks kontrollimatu, võiks kergesti juhtuda, et kindlustussumma osutub varanduse väärtusest kõrgemaks ning selle täies summas tasumise korral saaks kahjusaaaja kasu, mida aga kindlustus võimaldada ei tohi. Kindlustussumma võib kujuneda kõrgemaks kui varanduse tõelik väärtus õige mitmesugustel põhjustel. Kõige pealt võidakse varandusi kindlustusevõtja poolt juba kindlustuslepinguga sõlmimise ajal üle tegeliku väärtuse kindlustada, kui kindlustuseltsil käepärast ei ole

vastavaid eriteadlasi, kes õige hinna võiksid välja arvata, ning kui kindlustuselts usaldab kindlustusevõtja poolt määratud hinda. Teiseks võib kindlustusaja kestel väheneda, kas varanduse rikkimise, kulumise, turuhindade languse jne. tõttu. Auto hind kindlustusaasta lõpul pole kaugeltki enam see, mis aasta alul, kuna auto väärtuse kahanemist esimese aasta jooksul loetakse 30—40% peale. Samuti kõiguvad mõned kaubad, näiteks linad õige tublisti oma hinnas. Sellest näeme, et väga sageli ei ole mingisugust võimalust kindlustuslepingu sõlmimise ajal toimetada sellist hindamist, mis vastaks kindlustatud varanduse tegelikule väärtusele kogu kindlustusaja kestel. Et ära hoida kahju puhul hukkunud varanduse väärtusest kõrgema kahjutasu maksmist, ongi paratamatult vajalik tulest hävitatud varanduse tõeliku väärtuse kindlakstegemine kahju päeval, teiste sõnadega, kindlustuslepingu sõlmimise ajal toimetatud hindamise revideerimine. Ka ei ole sarnane ümberhindamine kindlustuseltside väljamõeldis, vaid on tingitud meil maksva Balti eraõiguse nõuetest, mille järele kindlustus ei tohi kedagi rikastada ning kindlustussumma on ainult piiriks, milleni kahjutasu võib ulatuda ainult siis, kui hukkunud varanduse tegelik väärtus kahju päeval sellest väiksem ei ole. Seega ei ole varanduse üle väärtuse kindlustamisest,

kuigi kindlustusselts seda teadmatuse tõttu võis võimaldada, kahju korral mingisugust kasu, kuna maksev seadus teeb takistusi kahjude tasumisele üle tegeliku kahju suuruse.

Umbes samasugune on lugu jämeda hooletuse läbi tekkinud kahjude tasumise juures kitsenduste tegemisel, kuna Balti eraõiguse § 3295—3297 küsimust sarnases mõttes käsitavad, vaatamata sellele, kas kindlustusseltside poliisitingimustes vastavat määrust on või ei.

Mõned agendid kasutavad hulka teadmatust ning käsitavad küsimust sageli nii, nagu hindaks ainult teised seltsid kahju puhul hukkunud varanduse väärtust ning nagu teeks ainult teised jämeda hooletuse läbi tekitatud kahjude puhul kitsendusi, kuna ainuüksi tema poolt esindatud selts seda ei tegevat. Kuivõrt ebaõiged sarnased väited on, selgub juba sellest,

et nende kahe küsimuse lahendamine ühes või teises suunas seltside tahtest ei olene, vaid maksev seadus seab need nõuded üles. Teiseks ei ole siin lahkuminekuid ka üksikute seltside poliisitingimustes. Nii käsitavad kuritahtluse ja jämeda hooletuse läbi tekitatud kahjude tasumisel kitsenduste tegemist poliisitingimuste paragrahvid:

Polaris'el § 36 punkt 4, Eka'l § 42 punkt 4, E. Lloid'il § 3, Eeks'il § 5, Keskseltsil § 5, Turis'el § 3, Oma'l § 5, Põhjal § 3, E. Union'il § 30, Talu'l § 5, Maja'l § 5.

Hindamise revideerimist kahjude puhul käsitavad üldtingimuste paragrahvid: Polaris'el § 10 ja 25, Eka'l § 34, E. Lloid'il § 33, Eeks'il § 22, Keskseltsil § 22, Turis'el § 33, Oma'l § 34, Põhjal § 33, E. Union'il § 26, Talu'l § 22, Maja'l § 23.

Landesväariaad kindlustuse alal.

Landesväär on nagu kaheteistkümne peaga lohe: lööd ühe pea maha, tekib mitu asemele; on nagu umbrohi, mis kasvab iseenesest igale poole, ka sinna — kus kasulik taim ei idane väetatud pinnalgi.

Sõjaline landesväär löödi vabadussõja ajal eesti maleva poolt Riia all pihuks ja puruks. Vaid nekroloogi kirjutaja tunneb meie päivil huvi selle väeosa vastu. Kuid oleks ekslik arvata, et landesväari lohe on seega lõplikult hävitatud. Moodne landesväär

on siirdunud majandusalale, ka kindlustuse alal ehitab ta endale pesa. Vanade röövrüütlite veri, kes 700 a. eest tulid vallutama eestlaste maad, sähvatab ka moodsa landesväari soontes. Vanad röövrüütlid ehitasid endale kaitseks eestlaste ja teiste vastu losse ja kindlusi eestlaste endi vaeva ja higiga. Samuti ehitab endale lossi moodne landesväär kindlustuse alal. Kui vanad raudrüütlid sundisid eestlasi võimu abil endile losse ehitama, teeb nüüdisaja landesväär seda

Hugo Vares. †

29. septembril s. a. sai õnnetut surma seltsi Viljandi ringkonna volinik Hugo Vares.

Hugo Vares sündis Viljandis 14. jaan. 1890. a. majaomaniku pojana, õppis Viljandi linnakoolis ning täiendas hiljemini oma haridust Tartus. Oli vene valitsuse ajal raudteeametnikuks kitsarööpalisel raudteel. Võttis osa Eesti vabadussõjast. Sõja lõppedes siirdus äriale ja töötas esmalt iseiseisvalt ning viimati A./S. Viljandi Linavabriku volinikuna ja ärireisijana. Olles koos vabriku direktori pojaga vabriku rahasid sissekasseerimas, jäi 29. sept. s. a. autoga Tapa lähedal kiirrongi alla ja sai õnnetut surma.

Kadunu oli kaine ja rahulise iseloomuga inimene, andekas ja aus. Sealjuures olid tal suured ärilised kalduvused. Vabriku ju-

hatus hindas tema ärilist joont ja osavust väga kõrgelt.

Meie seltsi poolehoidja oli ta

juba Viljandi Osakonna asutamisest saadik. Viimasel ajal oli ta osakonna ringkonnast seltsi volinikkude kogus volinikuks.

Kadunut jäi leinama noor abikaasa väikese 5-a. pojaga.

P. R.

kavalusega. Lossi hiilgusega püütakse pimestada „kalli“ maarahva südameid, et see usaldaks vabatahtlikult oma veeringud loslihärrade kätte kasutamiseks. Tõepoolest saatanlik plaan. Loss peab saama kindluseks, kuhu koonduvad võitluseks „maarahva“ vastu kõik järelejäänud langesvääri võsukesed, lossi hiilgus peab aga ahvatlema „maarahvast“ vabatahtlikult selle ehitamiseks ohvrit tooma. Ei ole aga praegu aeg vabatahtlikkude annetuste ja ohvrite toomiseks. Seda mõistab ka väga hästi moodne langesväär kindlustusalal ning läkitab oma väehulgad iga ilma-

kaare poole nuruma lossi ehitamiseks andeid. Ikka hulgakesi, kolonniidena liiguvad need nurujate salgad, nagu langesvääri sõjaski. Sama taktika, samad on ka sihid. Mis sest, et rahvas on tüdinenud nurumisest, langesväär ei küsi viisakusest — temale on vajalikud annetused lossi ehitamiseks. On lõpetatud mõni tekk, loetakse üle „sõjasaak“ ning kogutakse kuhugi pühitsema võitu lollide üle, kes langesvääri kavalusest end sisse vedada lasuvad. Need on priiskamise ja prassimise peod, nagu vanasti raudrüürlite ajalgi, mil vägijoo- gid jooksid ojadena ja hävitatud

Pildikesi elukindlustuste hankimise matkadelt.

Keegi soome elukindlustusagent jutustab ajakirjas „Keskinäisyys“:

Esimesel päeval käisime kaaslasega nii umbes paariskümnes talus ja kõnelesime ligikaudu viie-kümne inimesega. Tagasi tulles olime sama tühjad kui minneski — hingeliselt ja kehaliselt. Tühjad olid meie taskudki, nimelt elukindlustus-sooviavaldiste poolt.

Ei saanud mitte midagi.

Kuid usk ja lootus püsisid.

Need on kindlustustöös tähtsaimad.

Kui lootus alles, ei ole veel kaotatud midagi.

Ühes talus käisime kolm korda, kolmel päeval järgimööda. Istusime igal korral ühes ja samas

kohas. Kindlustus oli nagu juba tulemas. Küsimuses oli talu noore meesjõu kindlustamine. Ta oli abielus ja kahe lapse isa.

Noor naine õhutas tagant, õhutas poja emagi, kuid asi ei arenenud. Vana peremees, kelle käes olid talu ohjad, vaidles vastu. Ta oli tüüpiline vana-aja inimene. Vanakese isekas peas ei olnud arusaamist elukindlustusest, ei saanudki seda talle selgeks teha — tõesti mitte, kas oleksime rääkinud inglise keeleski. Tal olid oma tõekspidid, ja nende juure ta jäi.

Vahepeal pidas noorpaar omavahel teises toas nõu. Selle tulemuseks oli, et otsustati kindlustus võtta isa teadmata, aga mitte kehe — mees lubas homme meie poole tulla ja seal asja ära korraldada. Lubati öö jooksul veel läbi mõelda.

praadidest pidulaua all kuhjusid kondid põlvedeni. Sisu ei ole muutunud. Nii kui juba raudröövlite esimese retke ajal 700 a. eest cestlaste hulgas leidis ärandjaid ja ülejooksikuid, kes töötasid vaenlase kasuks, leidub ka neid moodsa landesvääri päevil. Kuid — *in vino veritas* — viinas on tõde. Kui mõnel „võidupeol“ ruju tõusnud juba paraja kraadini, hakkab mõnegi retkest osavõtja südametunnistuse kallal närima rahulolematuse ussike, mees tõuseb püsti ja väljendab seda, mis kogunud hingele, sõnades: „Seltsimehed, oleme müüdnud hinged, oleme parunitele pimedaks tööriistaks . . .“ Kaugemale aga

ei saa, sest „opmanni-härra“ süleb suu. Teisel päeval aga jätkatakse endist tööd. Va kõlisev, mida saadud sõjasaagist jagatakse üsna ohtralt, sunnib vaikima südametunnistusegi arglika piuksatuse.

Kõik on suurepäraselt ettevalmistatud ja läbimõeldud, ning moodne landesväär on kindel võidu peale. Vaid ühe väikese asjaolu on ta lasknud silmast, et eesti mees, kes oma ajaloo uhkemaal silmapilgul purustanud sõjalise landesvääri, ei lase end sisse vedada ka majanduslikust landesväärast, vaid hävitab selle hetkel, mida moodne landesväär ise kõige vähem ette suudab näha.

Noh, kui nii, mis sinna siis parata. Tulgu pealegi, küll me juba ootame. Meest sõnast, härge sarvest.

Kuid ta ei tulnud järgmisel päeval — ega ole tulnud siimaale.

Tänasida toimetusi ära viska homse varna!

Ühe talu perenaine oli õues. Oli lesk, kolme täiskasvanud tütre ema.

Paha lugu — ta ei tahtnud kindlustada tütarde elu, olevat raha maha viskamine. Parem juba panka hoiule panna.

Hoolimata sellest läksime perenaise järele tuppa.

Milleks sääraseid jutte tähele panna. Neid kuuleb iga päev. Ega nad alati nii mõeldud ei olegi.

Tarvis veel nõu pidada.

Toas kõneleb perenaine hoopis teist juttu — hääles koguni teine toon. Ütles, et ikka hea asi on see elukindlustus, tahtnud enne meid ainult õrritada. Samas talus olevat selleks käegakatsutav tõendus. Sulasepojal, kes on vaeslaps, on sajatuhandesendiline kindlustus. Neli aastat maksnud preemiat. Siis sündis poisi peas midagi. Mõistus on nüüd segane. Arsti otsuse järele on ta tööks kõlbmatu. Õnneks oli kindlustuses ühtlasi ette nähtud invaliidisusekindlustus, ja nüüd on poiss maksudest vabastatud. On koguni saanud kümme tuhat senti elatisraha. Nüüd see poiss kolab siin niisamuti ringi.

Jah. Õnnetuse eest ei ole keegi kindlustatud. On neidki, kohtikus kindlustust õnnistatakse.

Jutuajamise lõpptulemuseks oli, et kõigile tütardele võeti elukindlustus.

Nii toimetab üks tõsine ema. Võetagu eeskuju.

Ja kui siis neid kindlustusi hakkas tulema, siis aina tuli. Ei muud kui kirjuta aga. Enne pidi aga pinda valmistama. Külva seeme ja võta saak.

Kuid me saime saagi tavalisest hiljemini — mõne päeva pärast. Ja siis see oligi kõige mõnusam.

Külvas sai juba hüüdsõnaks, et elukindlustusmehed tulevad. See juba pani inimesi mõtlema. Igaüks oma seisukohalt.

Arvati — tulevad vahest meilegi, kui nad juba nii talu-talult käivad. Ja hakati asja kaaluma.

Ning talu-talult me käisimegi. Kõnelesime palju. Ja meid kuulati. Neil jätkus aega. Neil ei olnudki nii kiire, kui olime ettekujutanud.

Rahvast on tarvis kasvatada heast asjast aru saama. Kindlustuste asjus on see agentide ülesanne.

Läksime ühte uhkesse talu hilja õhtul. Rahvas oli juba osalt magamas. Talus oli kolm poega, kõigil juba elu kindlustatud. Ja üks tütar — kindlustamata.

Preili juhtis meid viisakalt võrastetuppa. Natukese aja pärast tulid sinna ka poisid — olid uuesti riidesse pannud. Peremees, isa, oli surnud juba mõni aasta tagasi. Nüüd juhtisid laialdast majapidamist pojad.

Võtame kõnesse preili kindlustusaja.

Mul oli ses asjas eelarvamus. Olin varemini juba korduvalt kõneldud selle üle, kuid alati sain tütarlapse vendadelt külma ja eitava vastuse. Arvasin nüüd minevat samuti. Tõepoolest läksimegi tallu pooleldi nalja pärast, kuna üks vendadest oli mu sõber ja tütarlaps ligitõmbavalt kaunis... väga sobiv naiseks.

Me ei tahtnud lõppeks kindlustusasjast sõnagi kõnelda, kui äkki vanem vend — kes oli tegelikult peremees — küsis, et mis see läheks maksma. Vaadati tabelist ja arutati. Siis mürahtas peremehest vend kui vasaraga:

„No katsu nüüd asja, tehke tüdrukule kindlustus ära.“

Ega me teist käsku ka enam oodanudki.

Sellest sai kindlustus, mis korralikult välja osteti ja jõus hoiti.

Seekord oli asi juba enne ära otsustatud. Oodati ainult, kunas jälle sinna kanti läheme.

Nii käib asi Soomes. Ega ta meilgi ole palju teisiti.

Agent!

Kui sulle öeldakse jah, siis on asi korras. Kui aga öeldakse ei — siis alles lugu algab.

Kindlustusselts „Eesti“ edu poolest esikohal

Aruannetest on näha, et 1929. a. jooksul on võrreldes eelmise aastaga üksikute kindlustusseltside preemiad järgmisel määral tõusnud:

Seltsi nimetus	Summaarne tõus	Protsentuaalne tõus
K/S. „Eesti“	Kr. 134.325.71	35,2 %
K/s. „Talu“	„ 29.344.76	30,83%
„Oma“	„ 61.635.53	23,88%
„Eeks“	„ 45.331.41	20,10%
„E. Lloid“	„ 39.741.52	7,46%
„E. Union“	„ 7.423.97	3,71%
(preemiad ühes poliisimaksudega)		
„EKA“	„ 7.459.73	0,83%
„Polaris“	„ 1.660.52	0,19%
(preemiad ühes poliisimaksudega)		

1929. a. on preemiad vähenenud järgmistel seltsidel:

„Turis“	Kr. 35.593.30	21,43%
Põhja Kinnitusselts	„ 46.986.79	11,96%

Sellest tabelist selgub, et nii summaarse kui ka protsentuaalse

preemiate juurdekasvu poolest seisab Kindlustusselts „Eesti“ 1929. a. esikohal.

Üldse on ühistegeliste seltside osa meie kindlustustegevuses 1929. a. jooksul tunduvalt tõusnud. Nii andsid ülaltoodud tabelis toodud ühistegelised kindlustusseltsid kogusummas juurekasvu 29,76%, aktsiaseltsid aga ainult 1,06%.

Ülaltoodud tabelist paistab veel silma, et suurema juurekasvu on annud need seltsid, mis eestlaste juhtimisel töötavad.

Seltsi 1931. a. kalender on ilmunud. Palume kõiki esindajaid, kes seda veel kätte ei ole saanud, teatada seltsi peakontorile või osakondadele.

HALBADE AEGADE

pärast hädaldavad kõige rohkem need, kes headelgi aegadel ei suuda midagi saavutada.

HÄID TULEMUSI

saavutavad halbadelgi aegadel need, kes ei hädalda aja üle, vaid asuvad südilt tööle.

Riski suurust määravad tegurid elukindlustuses.

Elukindlustuses on riski suuruse ja vastuvõtukõlblikkuse hindamine laiematele ringidele vähem arusaadav kui tulekindlustuses, kus riisiko suurust määravad tegurid — kindlustusobjekti ehitusning kasutamiseviis ja asend — on otseselt silmnähtavad ja sellepärast seos preemia kõrguse ja riski suuruse vahel kergesti arusaadav.

Elukindlustuses on riski suuruse hindamine raskem, kuna siin üheks riski suurust määravaks teguriks on kindlustatu terviseline seisukord, mille üle sageli isegi kindlustatavad ise pole küllaldaselt informeeritud. On huvitav, et rikked isiku tervislikes seisukorras tihti ilmnevad just elukindlustuse otstarbel toimuvatel usaldusarstilistel ülevaatustel. Ka on kindlustuseltsel kohustatud saladuses hoidma andmeid, mis on saadud arstidelt või haigemajadelt kindlustatava isiku terviselse seisukorra suhtes, millisel põhjusel ei informeerita harilikult kindlustusevõtjat või kindlustatut neist üksikasjadest, mis on kaaluvad

riski tagasilükkamisel või raskendatud tingimustega vastuvõtmisel.

Sellepärast on otstarbekohane üldist ülevaadet saada neist tegureist ja kaalutlusist, mis on mõõduandvad riski suuruse ja vastuvõtu kõlblikkuse hindamisel elukindlustuses.

Elukindlustuses määrab riisiko suuruse esijoones kindlaks vanadus, mis on aluseks suremustabelile ja preemia-kalkulatsioonile. Neis kalkulatsioonides vaadeldakse vanadust kui tegurit, millest oleneb suremus.

Vastavalt vanadusele on jaotatud kindlustatud kardetavusklassidesse, kusjuures eeldatakse, et ühevanuste isikute juures vanadusest tingitud suremushädaoht on ühesuurune. Elukindlustuse statistilised suremuse uurimused näitavad, et välja arvatud varajased lapseaastad, ühes vanaduse kasvamisega kasvab ka suremus, kusjuures eriti suur on suremuse kasv 60. ja 90. eluaastate vahel. Eelnimetatud põhjustel on preemiad ühevanuste isikute juures võrdsed; kuna vanuse kasvamisega suureneb ka preemia.

Elukindlustuseks kõige soodsamad eluaastad on 25 kuni 50 aastani, mil inimorganism on kõige vastupanujõulisem välistele mõjudele ja haigustele.

Teine tegur, mis riisiko suuruse ja vastuvõtukõlblikkuse hindamisel olulise tähtsusega, on kindlustava terviseline seisukord. Andmeid terviselise seisukorra kohta annutab kindlustusseltsi usaldusarsti poolt koostatud arstilisest tunnistusest. Usaldusarsti ülesandeks on põhjalikult ja õiglaselt kirjeldada kindlustatava terviselist seisukorda ühes perekonnalooga ja eellooga, s. o. varem läbipõetud haiguste ja nende põhjuste üle. Saadud andmete põhjal annab riisiko suuruse ja vastuvõtmiskõlblikkuse suhtes lõppotsuse kindlustusseltsi ülemarst. Kuna usaldusarstideks on kliinilise ja praktilise kogemusega arstid, siis on arstilises tunnistuses antud andmed käsitatud kliiniliselt, s. o. arstiliselt seisukohalt.

Tuleb tähendada, et ainult kliinilised kogemused ei anna ülemarstile küllaldast alust kindlustuse vastuvõtmise otsustamiseks. Elukindlustuses puutume kokku mitte ainult tervete, normaalsete isikutega, vaid ka niisuguste riskidega, isikute juures, kelle terviseline seisukord märksa erineb üldisest keskmisest normist. Sellisel korral on ülemarsti ülesandeks otsustada, kas risk on üldse kindlustatav, jaataval kor-

ral, millistel tingimustel. Kliinilised kogemused võimaldavad küll ära määrata hädaohu olemasolu või selle puudumist, ei võimalda aga määrata selle suurust. Siin tuleb appi kindlustusmeditsiiniline statistika. Kindlustusmeditsiinilises statistikas võrreldakse, millisel määral on teatud haigusnähistega isikute suurem suurem normaalriskide suuremusest. Saadud andmeid kasutatakse uute riskide vastuvõtmisel.

Kindlustusmeditsiiniline statistika on tänapäev eriti kõrgel tasapinnal Ameerikas, kus kindlustusseltside poolt on toimetatud suurejoonelisi statistilisi uurimusi. Ka meie seltsil on kasutada uuemad Ameerika suremusstatistilised andmed.

Statistilised andmed näitavad ühtlasi, et suuremuskäiku ei mõjuta mitte ainult teatud haiguse olemasolu, vaid üldine kehaline konstitutsioon, eellugu, s. o. varemalt läbipõetud haigused, perekonnalugu, s. o. vanemate, õdede ja vendade eluiga ja terviseline seisukord.

Sellepärast on oluline vahe kindlustatu „terviselises seisukorras“ kliinilises mõttes ja „kindlustuskõlblikkuses“ kindlustusmeditsiinilises mõttes.“

Et ülemarst oma lõppotsuses tugeneb mitte ainult kliinilistele, vaid ka kindlustusmeditsiinilistele andmetele, siis on võimalik, et

Mida suurema hulga inimestega kõnelete, seda rohkem kindlustusi saate.

teatud juhtudel ülemarsti lõppotsus erineb usaldusarsti omast.

Tehniliselt on riskide vastuvõtmine järgmiselt korraldatud:

Vastavalt terviselisele seisukorrale kindlustusmeditsiinilises mõttes jaotatakse kindlustatud n. n. riisikoklassidesse. Isikud, kelle eelloos, perekonnaloos ja terviselises seisukorras ei ole erilisi kõrvalekaldeid normaalse isiku omast, moodustavad n. n. normaalriisikote klassi. Normaalriisiko mõistet ei saa tõlgitseda sarnaselt, nagu oleks see riisiko täiesti vaba igasugustest haigusnähistest, kehaline konstitutsioon vastaks täiesti keskmisele normile ja eelloos ei ole ühtki läbipõetud haigust. Ka normaalselt vastu võetud kindlustatute seas on kõrvalekaldeid keskmisest normist, oluline on aga see, et need kalded ei ole väga suured. Normaalriisiko mõiste äramääramine oleneb ka suurel määral sellest, missugune suremustabel on preemiakalkulatsioonidele aluseks ja missuguses vahekorras on normaalriskide tõeline suremus suremustabeli omaga.

Et preemiakalkulatsioon tugeneb suremustabelile, mis koostatud normaalriskide suremusstatistilistest andmetest, siis on tariifpreemia maksev ainult normaalriskide kohta.

Elukindlustus ei tohi olla ainult tervete eesõiguseks. Elukindlustuse tähtsamaks ülesandeks on

kindlustuse kaitset võimalikult laiendada ja kindlustamist võimaldada ka neile, kelle terviselises seisukorras on tähelepandavaid kõrvalekaldeid keskmisest normist. Sellised riskid kuuluvad n. n. anormaalsete riskide liiki. Vastavalt kõrvalekalde suurusele normaalsest keskmisest normist jaotatakse anormaalset riskid n. n. kardetavusklassidesse. Riskide jaotusel kardetavusklassidesse on aluseks suremusstatistilised uurimused, mis näitavad, millisel määral antud konkreetne haigusjuhtum, või konstitutsionaalne viiga, või eelloos või perekonnaloos läbipõetud haigus põhjustab suuremat suremust, võrreldes normaalriski suremusega. Saadud vahekord määrab ära n. n. ülesuremuse % ja ühes sellega riski kuuluvuse vastavasse kardetavusklassi. Juhul, kui anormaalriski erinevus normaalriskist on eriti suur, ei ole kindlustus üldse vastuvõetav.

Et suremusstatistiliste uurimuste põhjal anormaalsete riskide suremus on suurem normaalriskide omast ja preemiatabeleid on arvestatud silmas pidades normaalriskide suremust, siis on anormaalset riskid vastuvõetavad ainult preemiakõrgendusega, kusjuures igale kardetavusklassile on arvestatud vastav lisapreemia. Anormaalriske ei ole võimalik normaalpreemiaga vastu võtta, sest esiteks oleks see vastuolus

Elukindlustust

on tarvis kõige raskemate päevade kergendajaks.

kindlustustehnilise põhimõttega, mille järele seltsi kohustused kindlustatu vastu ja ümberpöörduvalt kindlustatu kohustused seltsi vastu peavad võrduma, teiseks oleks see ebaõiglane normaalriskide suhtes, sest säärasel juhul jääksid anomaalriskide suuremast suremusest tingitud suuremad kahjud normaalriskide kanda.

Lõpuks tuleb tähendada, et

anomaalriskide küsimus on üks raskematest probleemidest elukindlustustehnikas, mis nõuab suremusstatistiliste andmete põhjalikku tundmist. Anomaalriskide vastuvõtmine on teatav vastutulek kindlustusseltsi poolt selleks, et kindlustuse kaitset võimalikult laiendada ja seda võimaldada ka neile, kes vajavad seda kõige rohkem.

E. B.

Mida raskemate tingimustega mees saab elukindlustuse, seda kibedamalt vajab seda kord tema perekond.

Katseta uuesti.

Mulle meenub jutustus ühest šoti kuningast — jutustus, mis tõesti kunagi ei kaota midagi oma sisu suurest tõest.

Kui see kuningas oli korduvate asjata katsete järele rängalt petunud oma püüdmisses kätte võita oma esiisade krooni, siis otsustas ta loobuda sõjast ja tõmbuda tagasi. Ta teotseis selle otsuse järele ja kutsus kokku oma vähesed truud sõdurid ning seletas neile, et kõik lootused on nüüd otsas.

Ööd veetes kehval õlgasemel, kuningas ärgates silmas mardikat, kes püüdis seina mööda üles ronida, et katuse kaudu välja pääseda. Ta tegi korduvaid katseid, kuid kordagi ei õnnestunud see, ikka kukkus ta alla. Kuid mardikas ei loobunud. Ikka uuesti pin-

gutas ta oma jõudu uute katsetega, kuni see viimaks, üheteistkümnenal korral, õnnestus.

Lootusetu kuningas võttis õpetust mardikast. Kümme korda oli juba temagi katsetanud. Kümme korda oli teda löödud tagasi, kuid nüüd ta otsustas katsetada üheteistkümnenal korda. Veel kord kutsus ta oma sõdurid kokku ja tungis vaenlastele kallale, kuid nüüd mitte enam, et kaotada, vaid et saada võitu. Vaenlane löödi taganema ja kroon võideti kätte.

Eks ju mitmegi võitja ajalugu võidaks kirjutada nende sõnadega: „Ta võitis, sest ta katsetas ikka ja ikka uuesti.“

Ainult tugevad väärivad raskusi.

KÕIK, MIS SA TEED, TEED ENESELE!

A g e n t :

Oled hooletu hankimistöös — sinu kahju, saavutad häid tulemusi — võid olla õnnelik edu ja sissetulekute tõttu.

K o d a n i k :

Kui kindlustad elu — võid olla muretu omaste tuleviku pärast. Ei kindlusta sa — ära siisvannu mustadel murepäevadel saatust.

S e s t

INIMENE ON ISE ENESE SAATUS.

Lookene tegelikust elust.

Üks meie agaramaid esitajaid K. J. kihelkonnas oli juba korduvalt rääkinud elukindlustusest kohapealse taluomanikuga. Viimane pooldas elukindlustust põhimõttelikult, kuid tegelikult lükkas lepingu sõlmimise päevast päeva edasi.

Ühel päeval sõitis muulaste seltsi inspektor ühes esitajatega tallu ning käis mehele lepingu

sõlmimisega niivõrt pealetükkivalt peale, et mees hädavaevalt oma teisepoole kaasabil nende käest terve nahaga pääses. Et edaspidi ära hoida sekeldusi sarnaste soovimata küllalistega, kutsus mees meie esitaja teisel päeval enda poole ja sõlmis elukindlustuslepingu.

Õelge veel, et võistlus raskendab meie seltsi tööd! Vahest mõjub see koguni soodustavalt.

ESITAJAD!

ENNE AASTA LÖPPU:

- 1) hoolitsege elukindlustuse kviitungite ja poliiside korralliku inkasso eest,
- 2) saatke võlguolevad summad seltsile varakult ära, et valmiks parem aruanne, 3) viige kõik pooleli olevad tööd lõpule.

Süütlepanu!

The. Travelers.

Aasta viimased kuud on käes. Seepärast peab iga esindaja juhtima oma sammud neile radadele, kust on loota kõige paremaid tulemusi.

Toimetus: Tartu, Suurturg 10.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.